

SCENARIUSZ ZAJĘĆ LOGOPEDYCZNYCH PRZEZNACZONY DO REALIZACJI W KLASACH I-III GIMNAZJUM

Nauczyciel: Teresa Madera

Temat: Utrwalenie poprawnej wymowy głosek szeregu syczącego (s, z, c, dz) w sylabach, logotomach i wyrazach (w nagłosie).

Liczba uczniów: 3

Cele zajęć:

Cele ogólne:

- doskonalenie wymowy spółgłosek przedniojęzykowo-zębowych w sylabach, logotomach i w nagłosie wyrazów,
- rozwijanie słuchu fonematycznego,
- usprawnianie narządów artykulacyjnych (język, wargi),
- wyrabianie umiejętności szybkiego, pełnego wdechu i wydłużonej fazy wydechowej,
- bogacenie słownictwa czynnego i biernego uczniów.

Cele wychowawcze:

- rozwijanie umiejętności społecznych uczniów poprzez zdobywanie prawidłowych doświadczeń we współżyciu i współdziałaniu w grupie rówieśniczej.

Metody pracy:

- ćwiczenia logopedyczne: oddechowe, fonacyjne, artykulacyjne, usprawniające motorykę i kinestezję narządów mowy, słuchu fonematycznego, autokontroli słuchowej,
- pokaz i wyjaśnienie ułożenia narządów artykulacyjnych,
- kontrola wzrokowa.

Formy: zbiorowa, indywidualna

Środki dydaktyczne: wiatraczki, balony, karty pracy dla uczniów, wykaz ćwiczeń artykulacyjnych do pracy w domu.

Opis przebiegu zajęć

I. Część wstępna:

- 1.Czynności organizacyjno-porządkowe.
- 2.Ćwiczenia artykulacyjne usprawniające narządy mowy:

•Ćwiczenia języka:

- oblizywanie czubkiem języka górnej i dolnej wargi,
- dotykanie czubkiem języka górnych i dolnych zębów przy otwartych ustach,
- dotykanie czubkiem języka o górne podniebienie przy otwartych ustach,

- przesuwanie czubkiem języka po wewnętrznej stronie górnych i dolnych zębów przy otwartych ustach,
- kręcenie czubkiem języka za dolnymi zębami przy otwartych ustach,
- wysuwanie wąskiego (w kształcie strzałki) języka przy otwartych ustach,
- położenie szerokiego, luźnego (w kształcie łopaty) języka na dolnej wardze przy otwartych ustach,
- wysuwanie i chowanie płaskiego języka przy szeroko otwartych ustach,
- położenie płaskiego, szerokiego, luźnego (w kształcie łopaty) języka za dolnymi zębami przy otwartych ustach.

•Ćwiczenia warg:

- rozciąganie warg w szerokim uśmiechu,
- wciąganie policzków do jamy ustnej i tworzenie zajęczego pyszczka,
- przesuwanie powietrza z jednego policzka do drugiego,
- cmokanie, mlaskanie.

3.Ćwiczenia oddechowe:

- dmuchanie na wiatraczek,
- nadmuchiwanie balonów.

4.Ćwiczenia głosowe:

- artykulacja głosek szeregu syczącego w izolacji.

II. Część główna:

1.Czytanie sylab (otwartych i zamkniętych) oraz logotomów ze spółgłoskami: s, z, c, dz.

sa, so, su, se, sy
za, zo, zu, ze, zy
ca, co, cu, ce, cy
dza, dzo, dzu, dze, dzy

as, os, us, es, ys
az, oz, uz, ez, yz
ac, oc, uc, ec, yc
adz, odz, udz, edz, ydz

asa, aso, asu, ase, asy
oza, ozo, ozu, oze, ozy
eca, eco, ecu, ece, ecy
udza, udzo, udzu, udze, udzy

esa, eso, esu, ese, esy
eza, ezo, ezu, eze, ezy
yca, yco, ycu, yce, ycy
odza, odzo, odzu, odze, odzy

2.Ćwiczenia słuchu fonematycznego:

- podział wyrazów na głoski i sylaby (analiza słuchowa):

- samotnik (s-a-m-o-t-n-i-k)
- zabytek (z-a-b-y-t-e-k)
- cerata (c-e-r-a-t-a)
- dzwoneczek (dz-w-o-n-e-cz-e-k)

- satelita (sa-te-li-ta)
- zaliczka (za-licz-ka)
- samorządy (sa-mo-rzą-dy)
- całkowity (cał-ko-wi-ty)

-łączenie usłyszanych dźwięków w całość (synteza słuchowa):

- s-a-m-o-w-a-r (samowar)
- z-a-s-y-p-k-a (zasypka)
- S-a-n-d-o-m-i-e-rz (Sandomierz)
- z-a-d-o-w-o-l-o-n-y (zadowolony)

-doskonalenie wrażliwości słuchowej (reagowanie ruchami dłoni na podany dźwięk):

zapytać, sabotaż, całkiem, zamiar, salon, zachwycić, całować, sabat, sekunda, caryca, samochwała, zajazd, sanatorium, cudaczny, samarytanin

3.Tworzenie wyrazów z rozsypanki sylabowej:

- metr-ty-cen (centymetr)
- tor-ga-gre-se (segregator)
- wać-zy-ka-za (zakazywać)
- chód-mo-sa (samochód)

4.Dobieranie wyrazów z głoskami syczącymi do ilustracji. Wyjaśnienie znaczenia niezrozumiałych pojęć.

- zawistny, sprawiedliwy, zادیorny, sprytny, złowrogi, sympatyczny, złościwy, sumienny, zły, solidny

Człowiek zazdrosny, pełen zawiści.	zawistny
Rzetelny, uczciwy, taki, któremu można zaufać.	sumienny
Skory do wszczynania sporów.	zادیorny
Groźny, ponury i zły.	złowrogi
Postępuje zgodnie z przyjętymi zasadami.	sprawiedliwy
Zjadły, uszczypliwy, przejawiający niechęć.	złościwy

5.Budowanie związków wyrazowych poprzez dobieranie określeń do podanego słownictwa:

- cesarz→jaki?→sprawiedliwy
- cekiny→jakie?→złote
- córką→jaka?→zadowolona
- cera→jaka?→zdrowa
- Celina→jaka?→smutna

•cykoria→jaka?→smaczna

6.Uzupełnianie luk w wyrazach sylabami zawierającymi spółgłoski syczące.

ca, za, sa, ce

zaliczka, sanki, całość, cebula, samochwała, caryca, samochód, celujący, zakłamany, salon,
sadzawka, zażarty

7.Układanie zdania z rozsypanki wyrazowej:

•Cudna Cecylia czule całowała czoło czarodzieja Cezarego- cmok.

III. Część końcowa:

1.Podsumowanie zajęć.

2.Ocena pracy uczniów.

3.Przekazanie wykazu ćwiczeń języka i warg do powtarzania w domu (artykulacja głosek szeregu syczącego).

W załączeniu:

-karta pracy ucznia,

-wykaz ćwiczeń artykulacyjnych do pracy w domu.

KARTA PRACY UCZNIA

1. Przeczytaj sylaby i logotomy.

sa, so, su, se, sy
za, zo, zu, ze, zy
ca, co, cu, ce, cy
dza, dzo, dzu, dze, dzy

as, os, us, es, ys
az, oz, uz, ez, yz
ac, oc, uc, ec, yc
adz, odz, udz, edz, ydz

asa, aso, asu, ase, asy
oza, ozo, ozu, oze, ozy
eca, eco, ecu, ece, ecy
udza, udzo, udzu, udze, udzy

esa, eso, esu, ese, esy
eza, ezo, ezu, eze, ezy
yca, yco, ycu, yce, ycy
odza, odzo, odzu, odze, odzy

2. Wpisz do tabeli usłyszane wyrazy oraz określ ich liczbę głosek i sylab.

Wyraz	Liczba głosek	Liczba sylab

3. Utwórz wyrazy z rozsypanki sylabowej.

metr-ty-cen

tor-ga-gre-se

wać-zy-ka-za

chód-mo-sa

4. Dopasuj wyrazy znajdujące się w ramce do ilustracji. Uzupełnij tabelkę wpisując pasujące cechy.

zawistny, sprawiedliwy, zادیorny, sprytny, złowrogi, sympatyczny, złościwy, sumienny, zły, solidny;

Człowiek zazdrosny, pełen zawiści.	
Rzetelny, uczciwy, taki, któremu można zaufać.	
Skory do wszczynania sporów.	
Groźny, ponury i zły.	
Postępuje zgodnie z przyjętymi zasadami.	
Zajadły, uszczypliwy, przejawiający niechęć.	

5. Uzupełnij związki wyrazowe pasującymi określeniami z ramki.

zdrowa, złote, zadowolona, smutna, smaczna, sprawiedliwy

•cesarz →jaki?→

•cekiny →jakie?→

•córka →jaka?→

•cera →jaka?→

•Celina →jaka?→

•cykoria →jaka?→

6.Uzupełnij luki wybranymi sylabami z ramki.

ca, za, sa, ce

_____liczka,

_____nki,

_____łość,

_____bula,

_____mochwała,

_____ryca,

_____żarty

7.Ułóż zdanie z rozsypanki wyrazowej.

Cecylia, całowała, czarodzieja, -cmok, Cudna, czule, Cezarego, czoło
--

Ćwiczenia artykulacyjne usprawniające wymowę głosek: s, z, c, dz.

•Ćwiczenia języka:

- oblizywanie czubkiem języka górnej i dolnej wargi,
- dotykanie czubkiem języka górnych i dolnych zębów przy otwartych ustach,
- dotykanie czubkiem języka o górne podniebienie przy otwartych ustach,
- przesuwanie czubkiem języka po wewnętrznej stronie górnych i dolnych zębów przy otwartych ustach,
- kręcenie czubkiem języka za dolnymi zębami przy otwartych ustach,
- wysuwanie wąskiego (w kształcie strzałki) języka przy otwartych ustach,
- położenie szerokiego, luźnego (w kształcie łopaty) języka na dolnej wardze przy otwartych ustach,
- wysuwanie i chowanie płaskiego języka przy szeroko otwartych ustach,
- położenie płaskiego, szerokiego, luźnego (w kształcie łopaty) języka za dolnymi zębami przy otwartych ustach.

•Ćwiczenia warg:

- rozciąganie warg w szerokim uśmiechu,
- wciąganie policzków do jamy ustnej i tworzenie zajęczego pyszczka,
- przesuwanie powietrza z jednego policzka do drugiego,
- cmokanie, mlaskanie.